

PL

OLOMOUČ

Republika Czeska

32,1m

↓ NAJWIĘKSZA BAROKOWA RZEŹBA GRUPOWA W EUROPIE ŚRODKOWEJ ↑

Kolumna Trójcy Przenajświętszej

NA LIŚCIE ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO
OD 2000 ROKU

Kolumna Trójcy Przenajświętszej

Kolumna Trójcy Przenajświętszej, która ze względu na swoją wyjątkowość w 2000 roku trafiła na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, jest prawdziwą perłą Ołomuńca. Od wieków zachwyca przechodniów nie tylko swoim pięknem i różnorodnością zdobień rzeźbiarskich, ale też precyzją wykonania, swoimi rozmiarami i religijnym przesłaniem.

Kolumna Trójcy Przenajświętszej na Górnym Rynku (Horní náměstí) stanowi wybitne dzieło szczytowego baroku, który był w Ołomuńcu okresem wyjątkowego rozwoju architektury i sztuki. Nie stanęłaby jednak na ołomuńskim rynku, gdyby nie wizja miejscowego przedsiębiorcy budowlanego i kamieniarza **Václava Rendera**. Jego warsztat kamieniarski należał do największych na Morawach. Render cieszył się cesarskim przywilejem, który uprawniał go do realizowania prac według własnych projektów w całej monarchii.

W Ołomuńcu jego podpis nosi wiele znaczących zabytków, w tym niektóre fontanny, ołtarz świętej Pauliny w kościele świętego Maurycego i portal w kościele Matki Bożej Śnieżnej.

Gdy w 1715 roku w mieście dogasała jeszcze wielka morowa zaraza, w głowie Václava Rendra dojrzewał już plan niezwykłego monumentu. W tym czasie był wprawdzie zaangażowany w budowę kolumny morowej na Dolnym Rynku (Dolní náměstí), jednak wizja przyszłego uświetnienia sąsiedniego Górnego Rynku (Horní náměstí) nie dawała mu spokoju. Na początku 1716 roku wystąpił do ołomunieckich radców pismo z planem budowy. Przedstawiony projekt szczęśliwie zyskał aprobatę radnych. Render wkrótce przedłożył zatem model kolumny, budżet i całą pozostałą dokumentację. O jego entuzjazmie dla idei wzniesienia kolumny Świętej Trójcy, która miała kosztować 11 tysięcy złotych, świadczy fakt, że zaczął finansować budowę z własnych środków.

Czy wiecie, że:

- Z powodu budowy kolumny trzeba było przenieść nieco dalej fontannę Herkulesa, znajdującą się w tym czasie w miejscu, w którym miała stanąć kolumna.
- Budowa trwała przez 37 lat, od 1717 do 1754 roku.

Render nie dożył jednak ukończenia upragnionego dzieła. Zmarł w 1733 roku w wieku sześćdziesięciu czterech lat jako bezdzietny kawaler. Człowiek, który w takim stopniu wpłynął na wygląd swojego rodzinnego miasta, jest pochowany w kościele św. Maurycego. Dzieło swojego życia dobudował do wysokości pierwszego piętra. Została ukończona kaplica i część zdobień rzeźbiarskich. Spadek po wielkim budowniczym wykorzystano do prowadzenia dalszych prac budowlanych. Niedokończony kamienny kolos stojący w centrum miasta budził po śmierci Rendra duże niezadowolenie mieszczan. Dlatego w 1744 roku ołomunieccy radni podjęli decyzję o dokończeniu budowy.

9 września 1754 roku kolumnę poświęcił uroczyste biskup ołomuniecki i kardynał Troyer, w obecności pary małżeńskiej Marii Teresy i Franciszka Lotaryńskiego.

Zdarzenie to przypomina tablica pamiątkowa umieszczona nad wejściem do kaplicy. Ponieważ budowę i rzeźbiarskie prace zdobnicze prowadzili wyłącznie miejscowi rzemieślnicy i artyści, kolumna jest też swoistym wyrazem lokalnego patriotyzmu. Dla Václava Rendra oznaczała zmaterializowane marzenie i hołd dla wiary chrześcijańskiej.

Czy wiecie, że:

- Gdy w 1753 roku prace dobiegały końca, ołomuniecki malarz Ludvík Ignác Müller zakonserwował gorącym olejem i pomalował białą farbą imitującą marmur wszystkie kamienne części kolumny oraz rzeźbiarskie zdobienia. Pierwotne kolorystyczne wykończenie kolumny różniło się zatem od tego obecnego.

Kolumny morowe

w Europie zaczęto stawiać na początku XVII wieku. Wzorem była kolumna na placu Santa Maria Maggiore w Rzymie z 1614 roku. Ołomuński monument wzniesiony z piaskowca zalicza się do ostatnich przykładów tego trendu. Jednak już cztery lata po poświęceniu kolumnie w Ołomuńcu zagroziło zniszczenie. Kilka razy dosięgły jej kule armatnie podczas oblężenia miasta przez armię pruską. Mieszkańcy Ołomuńca udali się wtedy w procesji do pruskiego generała z prośbą, by Prusowie nie strzelali już w stronę monumentu. Generał James Keith spełnił ich prośbę. O chwilach grozy przypomina **pożłaczana kula armatnia**, umieszczona nad grupą Wniebowzięcia Marii Panny, ze złoczonej miedzianej blachy.

O tym, że Kolumna Trójcy Przenajświętszej, za sprawą wszystkich swoich walorów jest prawdziwą perłą architektury barokowej w drugiej co do wielkości miejskiej strefie zabytkowej w Czechach, świadczy już choćby jej umiejscowienie na Górnym Rynku (Horní náměstí) w Ołomuńcu. Stoi w bezpośrednim sąsiedztwie **gotycko-renesansowego ratusza z 76-metrową wieżą i zegarem astronomicznym** (tzw. orlojem). Pierwsza wzmianka o ratuszu pochodzi z 1378 roku. Oryginalny orloj z XV wieku zyskał w latach 50. XX wieku nowy zewnętrzny wystrój w duchu realizmu socjalistycznego, wykonany według projektu pochodzącego z Ołomuńca Karela Svobolinskiego.

Centrum miasta może się też poszczycić **zespolem fontann barokowych**, spośród których kilka znajduje się w pobliżu Kolumny Trójcy Przenajświętszej. Fontanny Merkurego, Cezara, Neptuna, Herkulesa i Jupitera zdobią Górny i Dolny Rynek. Na Placu Republiki stoi jeszcze fontanna Trytonów. A w 2002 roku zespół fontann wzbogaciła fontanna Ariona, która jest dziełem pochodzącego z Ołomuńca Ivana Theimera.

Najważniejsze zabytki

1 Kolumna Trójcy Przenajświętszej	11 Fontanna Herkulesa
2 Ratusz z zegarem astronomicznym	12 Fontanna Merkurego
3 Pałac biskupi w stylu romańskim	13 Fontanna Neptuna
4 Katedra św. Wacława	14 Fontanna Jupitera
5 Kościół św. Maurycego	15 Fontanna Trytonów
6 Pałac Arcybiskupi	16 Fontanna Ariona
7 Kościół Marii Panny Śnieżnej	17 Konwikt Jezuicki
8 Kościół św. Michała	18 Brama Marii Teresy
9 Kaplica św. Jana Sarkandra	19 Arsenał
10 Fontanna Cezara	20 Kościół Kapucynów
	21 Kolumna Mariacka

22 Pałac Hauenschilda
23 Twierdza Koronna
24 Kościół przy klasztorze dominikanów
25 Willa Primavesi

Kultura

1 Teatr Morawski
2 Filharmonia Morawska
3 Teatr na Šantovce
4 Muzeum Archidiecezjalne

5 Muzeum Sztuki Nowoczesnej
6 Muzeum Regionalne
7 Galeria Miasta Olomouca
8 Muzeum Twierdza wiedzy

Sport i rekreacja

1 Tereny wystawowe
Flora Olomouc
2 Kryta pływalnia
3 Stadion Andera
4 Hala hokejowa
5 Centrum Semafor

Podczas sezonu letniego **kaplicę ukrytą w Kolumnie Trójcy Przenajświętszej** można zwiedzić w ramach projektu „Ołomunieckie kościoły z przewodnikiem”.

Szczegóły dotyczące zwiedzania są dostępne w Centrum Informacji, mieszczącym się w podcieniach ratusza.

Centrum Informacji Ołomuniec

Horní náměstí (Górny Rynek), podcienia ratusza
779 11 Olomouc, Republika Czeska
tel.: (+420) 585 513 385, 392
e-mail: infocentrum@olomouc.eu

 Olomouc Tourism

 olomouc_city

www.tourism.olomouc.eu

ISBN - 978-80-87602-91-1

Wydało miasto statutowe Ołomuniec, 2020

1. wydanie

Zdjęcia: Archiwum Miasta Ołomuńca, m-ARK

Oprawa graficzna i druk: m-ARK Marketing a reklama s.r.o.

Przytoczone dane, mimo dokładnego opracowania, nie są gwarantowane.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

World
Heritage

MINISTRY OF CULTURE
CZECH REPUBLIC

Realizacja projektu została
dofinansowana przez Ministerstwo
Kultury.